

P R E V E L I K E R E G I S T R A C I J A

Leto XIII

AVGUST 2005

ISSN 1580 - 1543

Št. 1

Glasilo Slovenskega komiteja za velike pregrade - SLOCOLD

VOLILNA SKUPŠČINA SLOCOLD

Z A P I S N I K

13. (volilne) skupščine Slovenskega nacionalnega komiteja za velike pregrade SLOCOLD, ki je potekala v Kulturni dvorani v Sevnici, dne 07.04.2005.

Uradni del skupščine se je začel ob 14⁰⁰ z pozdravnim nagovorom predsednika društva SLOCOLD g. Andreja Kryžanowskega.

Predlagan in sprejet je bil naslednji dnevni red:

1. Konstituiranje skupščine in izvolitev organov
2. Poročilo predsednika za mandatno obdobje 2001-2004
3. Poročila o delu v letu 2004
 - finančno poročilo
 - poročilo nadzornega odbora
 - poročilo urednika velikih pregrad
 - poročilo častnega razsodišča
4. Spremembe statuta
5. Diskusija in sprejem
 - poročil
 - sprememb statuta
6. Glasovanje o razrešnici vodstva
7. Predstavitve kandidatne liste za mandat 2005-2008
8. Volitve vodstva SLOCOLD za mandat 2005-2008
9. Predstavitve programa predsednika
 - usmeritve za obdobje 2005-2008
 - plan dela v letu 2005
10. Finančni načrt za leto 2005
11. Diskusija in sprejem
 - plana dela
 - finančnega plana
12. Razno
13. Zaključek skupščine

Ad 1/ Na osnovi sklepa izvršnega odbora SLOCOLD so bili za 13. skupščino predlagani naslednji delovni organi:

1. predsednik: g. Vinko Koren
2. člana: g. Branko Petrič,
g. Rudi Brinšek
3. overovatelja: ga. Živa Brcar,
g. Andrej Sedej

4. volilna komisija: g. Zlatko Mikulič,
g. Peter Filipič,
g. Damijan Vodnjov
5. verifikacijska komisija:
g. Zlatko Mikulič,
g. Peter Filipič,
g. Damijan Vodnjov
6. zapisnikar: g. Matija Brenčič

Zaradi odsotnosti g. Andreja Sedeja je bil na njegovo mesto imenovan g. Dušan Rajh.

Delo skupščine se je nadaljevalo s ugotovitvijo prisotnosti. Skupščini je prisostvovalo 37. članov in 3. nečlani (seznam prisotnih je v prilogi zapisnika). Število udeležencev skupščine ni zadoščalo za sklepčnost skupščine. V skladu z določili 12. člena Statuta SLOCOLD se v primeru, ko ni v roku pol ure od začetka skupščine zagotovljena sklepčnost, skliče nova skupščina, ki za svojo prisotnost zahteva 15% udeležbo članstva. Delo skupščine se je nadaljevalo s predstavitvijo poročila predsednika v preteklem mandatnem obdobju.

Ad.2/ Poročilo predsednika SLOCOLD za mandatno obdobje 2001 - 2004

Celovito zbirno poročilo o delu vodstva društva v obdobju 1993 – 2004, ki sta ga pripravila sedanjí predsednik, mag. Kryžanowski in prejšnjí predsednik, dr. Zadnik je objavljeno na spletnih straneh društva (<http://slocold.ibe.si>).

Članstvo SLOCOLD

V preteklih letih je število članov stalno v porastu. Še posebej je spodbudno povečanje števila podpornih članov. Trenutno število individualnih članov je 122 in kolektivnih članov 20. Aktivnost članov ocenjujemo glede na udeležbo pri dejavnostih društva (prisotnost na skupščinah, ekskurzijah, strokovnih posvetovanjih, priprava prispevkov, ipd.), ali kako drugače prispevajo k delovanju društva. Po teh kriterijih ugotavljamo, da je aktivnih približno tri četrtine individualnih članov. Bolj spodbudno je stanje pri pridobivanju donatorskih sredstev, kjer smo v preteklem mandatnem obdobju dosegli več kot 100% povečanje donatorskih sredstev glede na predhodno obdobje in s tem prispevali k kvalitetnejšem delu društva. Zato bo tudi v bodoče prioriteta naloga vzpodbujati člane k aktivnejši vlogi pri

Uredniški odbor:

Urednik: Matija Brenčič

Člani: A. Širca, V. Koren, B. Zadnik, K. Kvaternik, I. Močnik

delu našega društva ter širitev tako individualnega, kot kolektivnega članstva.

V mandatu 2001-2004 so društvo vodili naslednji organi:

I. Predsednik: mag. Andrej Kryžanowski (FGG)

II. Podpredsednika: dr. Branko Zadnik (IBE)
Veljko Flis (SCT)

III. Izvršni odbor: dr. Andrej Širca (IBE)
Mojca Ravnikar - Turk (ZAG)
mag. Alida Rejec (SENG)
mag. Željko Vukelič (NTF)

IV. Nadzorni odbor: Miran Komel (HSE-Invest)
Dušan Rajh (HSE-Invest)
Branko Petrič (HSE-Invest)

V. Častno razsodišče:
Koren Vinko (Geoinženiring)
dr. Matjaž Četina (FGG)
Dušan Somrak (IBE)

VI. Študijski komite:
za regulativo: Rudi Brinšek
recenzijska komisija:

Savo Janežič,
dr. Rudi Rajar,
dr. Marko Breznik,
dr. Branko Zadnik

Aktivnosti SLOCOLD

Delovanje SLOCOLD se izvaja z delovanjem članov, ki se poleg neformalnega povezovanja tekom izvajanja vsakodnevnega strokovnega dela, organizirano povezujejo na vsakoletnih društvenih dejavnostih, v obsegu: letnih srečanj; strokovnih ali tehničnih posvetovanj; strokovnih predstavitev. V mandatnem obdobju nam je uspelo postaviti naslednje stalnice našega dela z organizacijo:

- strokovnih posvetovanj v sklopu letnih skupščin – organizirali smo 4. posvetovanja na temo: (1) projekt sanacije HE Moste; (2) aktualne teme na področju pregradnega inženirstva; (3) seizmika in pregrade; (4) uporaba računalniških aplikacij v pregradnem inženirstvu.
- strokovnih ekskurzij – držimo se načela, da organiziramo po dve ekskurziji letno, v okviru letne skupščine (po Sloveniji) in redno letno v tujino.
- strokovnih posvetovanj v sodelovanju z drugimi organizacijami, društvi – sodelovali smo pri organizaciji naslednji srečanj: (1) I. srečanje vodarskih društev okt. 2003 v soorganizaciji vseh vodarskih društev; (2) posvet na temo vodnih zadrževalnikov in problematike umeščanja v prostor v soorganizaciji Eletrotehniške zveze in Gospodarske zbornice.

Mednarodne aktivnosti

Primarne obveznosti, ki jih mora SLOCOLD kot polnopraven član ICOLD-a izpolnjevati, je sodelovanje na letnih srečanjih ICOLD in aktivno sodelovati pri delu izvršnega odbora. Predstavniki SLOCOLD smo se organizirano preko društva aktivno pojavljali na letnih srečanjih ICOLD in ob tej priložnosti tudi aktivno sodelovali na spremljajočih strokovnih srečanjih:

- objavljane v publikacijah ICOLD – v mandatnem obdobju nam je uspelo ohraniti kontinuiteto objavljanih prispevkov na kongresih in posvetovanjih. Skupaj je bilo pripravljeno in objavljeno 6 prispevkov.
- članstvo v asociacijah v okviru ICOLD – v mandatnem obdobju smo postali polnopraven član evropskega kluba, ki združuje 18 nacionalnih komitejev ter ustanovitveni član kluba, ki povezuje nacionalne komiteje jugozahodne Evrope.
- strokovna telesa ICOLD – v letu 2004 smo sprožili postopek za polnopravno članstvo SLOCOLD v okviru komiteja za okolje. Kandidatura bo obravnavana na letnem srečanju ICOLD 2005.
- sodelovanje z nacionalnimi komiteji – tekom našega delovanja smo v mandatnem obdobju vzpostavili tesne kontakte predvsem z nacionalnimi komiteji iz bližnje soseščine v obliki organizacije strokovnih posvetovanj (MKCOLD, ATCOLD) in ekskurzij (CZCOLD, SCGCOLD, EON).

Informiranje članstva v SLOCOLD

Glasiło »Velike pregrade« V mandatnem obdobju sta izšli po dve številki na leto, kjer je v prvi številki ponavadi predstavljeno poročilo skupščine SLOCOLD, poročilo s posvetovanja in ekskurzije, organizirane ob tej priložnosti. V drugi številki pa je objavljeno poročilo z letnega srečanja ICOLD in letne ekskurzije. Vseskozi pa se tudi prizadevamo, da so vključene tudi posebne strokovne vsebine, kjer naši člani predstavljajo svoje strokovno delo.

Spletna stran SLOCOLD Spletno stran stalno ažuriramo z aktualnimi podatki o delovanju društva s predstavitvami že izvedenih društvenih aktivnosti (posvetovanja, ekskurzije, zanimivosti, ipd.) ter načrtovanih aktivnostih. Na spletnih straneh so predstavljeni tudi aktualni projekti naših članov, ki niso nujno povezani z aktivnostmi SLOCOLD oz. ICOLD, so pa po tematiki zanimivi za predstavitve strokovni javnosti. Kot priznanje za kvalitetno in inovativno spletno stran si štejemo, da so tudi nekatere spletne strani drugih nacionalnih komitejev oblikovane po predlogi naše spletne strani.

Strokovna posvetovanja SLOCOLD V mandatnem obdobju 2001-2004 smo organizirali štiri strokovna posvetovanja (skupaj v celotnem obdobju 6.) in okroglo mizo na temo varnosti pregrad. Ob tej priložnosti smo izdali tudi zbornike prispevkov. Pri organizaciji strokovnih posvetovanj smo se držali pravila, da skušamo vsako leto bodisi prikazati posamezno tehnično področje delovanja v okviru pregradnega inženirstva, ali pa pripraviti tematsko konferenco, ki je aktualna na lokaciji in pri gostitelju srečanja.

Izpolnitev plana v letu 2004 Na 12. letni skupščini, ki je bila 15. aprila 2004, v prostorih IMOS smo zastavili za leto 2004 naslednji plan dela:

1. Organizacija letnega posvetovanja SLOCOLD

Posvetovanje je bilo organizirano v okviru letne skupščine. Tema posvetovanja je bila uporaba računalniških orodij v pregradnem inženirstvu.

Posvetovanje je bilo organizirano s sodelovanjem predstavnikov ATCOLDA. Ob tej priložnosti je izšel tudi zbornik prispevkov (skupaj 7 prispevkov).

2. Sodelovanje z drugimi društvi

V soorganizatorstvu med SLOCOLD, Elektrotehniško zvezo in Gospodarsko zbornico je bilo 1. dec. 2004 organizirano posvetovanje: »Vodni zadrževalniki – razvojna nuja ali nedopustni posegi v naravo«. Namen posvetovanja je bil predstavitev nujnosti gradnje vodnih zadrževalnikov kot bistven element pri urejanju vodnega režima, vodo-oskrbe in druge rabe vodnih virov. Na pobudo in povabilo SLOCOLD je kot gostujoči predavatelj uvodno predavanje predstavil prof. Petry iz Nizozemske.

Z Društvom vodarjev so bili vzpostavljeni dogovori za organizacijo kongresa o vodah, ki bo predvidoma v jeseni 2005.

3. Regulatorna na področju velikih pregrad - organizacija posvetovanja na temo varnosti pregrad –

Tematika je predvidena kot posebni programski sklop v okviru kongresa o vodah.

4. Izdaja prispevkov v publikaciji Acta Hidrotechnica:

Opravljeni so bili informativni pogovori glede publiciranja zbornika prispevkov posvetovanja in izbora prispevkov članov društva v publikacijah ICOLD v "Acti Hidrotechnici". Stroški priprave publikacije znatno presegajo sredstva, ki jih letno namenimo za te namene. Zato je bilo odločeno, da se zbornik prispevkov 6. posvetovanja pripravi v režiji SLOCOLD. Odprta pa ostaja zamisel o publiciranju izbranih prispevkov v omenjeni publikaciji.

5. Izid dveh števil "Velikih pregrad"

V letu 2004 sta v skladu z načrtanim programom izšli dve številki našega glasila. Prva številka je bila tematska s prispevki kolegov: Dušana Ciuhe z opisom hidroenergetskega sistema v Provansi in Branka Zadnika s poročilom z ekskurzije ICOLD v okviru letnega srečanja ICOLD. V drugi številki je bilo predstavljeno poročilo letnega srečanja ICOLD-04, letne skupščine SLOCOLD in strokovne ekskurzije na HE Đerdap.

6. SLOCOLD na internetu – realizirano

Domača stran se redno aktualizira in obnavlja v obsegu predvidenih sredstev. Kakor velja za sporočilnost našega društvenega glasila, toliko bolj velja za predstavitev našega društva na midspletnih straneh, kjer je doseg sporočilnosti neprimerno večji.

7. Udeležba na 72. letnem srečanju ICOLD v Seulu

Detajlno poročilo o udeležbi predstavnikov SLOCOLD na letnem srečanju je bilo predstavljeno v lanskoletni drugi številki glasila Velike pregrade. Letno, 72. srečanje ICOLD je potekalo od 16. do 22. maja v Seulu, v Koreji. V okviru srečanja so bile organizirane tudi

strokovne prireditve: (1) tehnična ekskurzija z obiskom vodnega zadrževalnika Chungju na reki Hangang, (2) simpozij na temo okoljskih opredelitev pri trajnostnem razvoju načrtovanja pregrad in (3) delavnica na temo varnosti pregrad. Zasedanja izvršnega odbora sta se iz Slovenije, kot uradna predstavnika udeležila mag. Kryžanowski in dr. Zadnikom, tehničnega dela pa dr. Smolar in mag. Rejec.

8. Knjiga velike pregrade v Sloveniji

Aktivnosti pri pripravi knjige niso zaživele v toliki meri kot bi želeli. Pripravljeni so osnutki podlog, ki bodo uporabljene pri pridobivanju podatkov. Kaj več na tem področju ni bilo narejenega. Dela na projektu bo potrebno intenzivirati v prihodnjem letu.

9. Predstavniki SLOCOLD v "ad hoc" komiteju ICOLD

V letu 2004 smo s kandidaturjo mag. Stojiča sprožili postopek za polnopravno članstvo SLOCOLD v okviru komiteja za okolje. Kandidatura bo obravnavana na letnem srečanju ICOLD 2005.

10. Strokovna ekskurzija

V sodelovanju s SCGCOLD smo organizirali strokovna ekskurzijo z ogledom HE Đerdap na reki Donavi. Podrobnejši zapis z ekskurzije je objavljen v lanskim drugi številki našega glasila.

11. Dodatne aktivnosti

Obnova članstva v ICOLD za leto 2004

Obnova podatkov v podatkovnih bazah: 1.) Water Power & dam Construction; 2.) Atlas 2004 (Hydropower & Dams).

Ad.3/ Poročila o delu v letu 2004

Finančno poročilo (K. Kvaternik)

Finančno poročilo je podal g. Kvaternik: Finančno stanje ob koncu leta 2004 je bilo pozitivno. Prenos na leto 2004 je večji od planiranega in znaša 2.000.136,76 SIT (plan 333.502,52 SIT). Prilivi so bili realizirani 118,5 %. Največja odstopanja od plana so stroški pri knjigi velike pregrade in nabavi strokovne literature, kjer ni bilo realizacije. Stroški knjižničarskega dela bodo obračunani v letu 2005. Odstopanja so bila tudi pri stroških organizacije ekskurzije in skupščine, kjer so bili stroški dvakrat nižji od pričakovanih. Stroški (odlivi) so realizirani le 74,7 %. Višji stroški od pričakovanih so bili pri potnih stroških, kotizacijah, računovodskih delih in pisarniškem materialu.

Finančno poročilo je v prilogi zapisnika.

Poročilo nadzornega odbora (D. Rajh)

Nadzorni odbor je ob pregledu dokumentacije in bilance stanja ugotovil, da je bilo poslovanje društva v navedenem času korektno in v skladu z njegovim statutom. Poročilo nadzornega odbora je v prilogi zapisnika.

Poročilo urednika glasila "Velike pregrade"

Poročilo je v odsotnosti urednika podal g. Brenčič. Delo na pripravi glasila je v letu 2004 potekalo po začrtanem programu. Izdani sta bili dve številki glasila, v katerih so bili objavljeni dogodki povezani z društvom v preteklem letu. Glavne teme glasila so bile skupščina, udeležba članov društva na izvršnih srečanjih ICOLD oz. letnih srečanjih in jesenska strokovna ekskurzija. V svojem članku je Dušan Ciuha zanimivo predstavil hidroenergetski in vodnogospodarski sistem v Provansi, ki bi bil lahko tudi cilj ene naših bodočih strokovnih ekskurzij. Poročilo o delu na področju urejanja glasila "Velik pregrade" je v prilogi zapisnika.

Poročilo častnega razsodišča (V. Koren)

Poročilo je podal predsednik častnega razsodišča, g. Koren: Častno razsodišče v letu 2004 ni dobilo nobenega primera v obravnavo. Poročilo častnega razsodišča je v prilogi zapisnika.

Ad 4/ Spremembe statuta

Predsednik društva je predlagal povečanje števila članov izvršnega odbora od sedanjih sedem na devet članov. Predlog je utemeljil s povečanjem obsega dela.

Besedilo statuta društva SLOCOLD se v tem primeru v 11., 13, 14. in 15. členu spremeni in se glasi:

11. člen, drugi odstavek:

Mandatna doba izvršnega in nadzornega odbora ter častnega razsodišča traja 4 leta. Vodilni funkcionarji društva (predsednik in trije podpredsedniki) ne morejo biti izvoljeni na isto funkcijo več kot dvakrat zaporedoma. Člani IO so lahko izvoljeni večkrat zaporedoma, vendar se morata v vsakokratnem novoizvoljenem IO zamenjati najmanj dva člana.

13. člen, druga in tretja alineja prvega odstavka:

- voli predsednika, tri podpredsednike in blagajnika,
- voli IO (devet članov), nadzorni odbor (tri člane) in častno razsodišče (tri člane),

14. člen, drugi in tretji odstavek:

Izvršni odbor sestavljajo:

- predsednik društva,
- trije podpredsedniki,
- pet članov.

Seje sklicuje predsednik. Sklic lahko zahtevajo tudi vsaj pet članov Izvršnega odbora. Seja je sklepčna če je prisotnih vsaj pet članov IO. Sklepi so veljavni, če zanje glasuje večina prisotnih članov. IO rešuje predvsem naslednje zadeve:

15. člen, prvi odstavek:

Predsednik predstavlja in zastopa društvo ter ima pravico glasovanja v njegovem imenu. Če je odsoten ga nadomešča pooblaščen podpredsednik. Dokumente o finančnem poslovanju podpisujeta predsednik in

blagajnik. Predsednik je odgovoren za zakonito delo društva. Za svoje delo odgovarja skupščini in IO.

Ad 5/ Diskusija in sprejem poročil in sprememb statuta

Na podana poročila ni bilo pripomb in so bila soglasno sprejeta.

Spremembe statuta so bile soglasno sprejete z enim vzdržanim glasom in nobenim proti.

Člani društva so pri tem prosili da se pripravi nov čistopis statuta društva.

Ad 6/ Glasovanje o razrešnici vodstva

Dosedanje vodstvo društva je bilo soglasno razrešeno. Delovni predsednik se mu je zahvalil za njihov trud in uspehe.

Ad 7/ Predstavitev kandidatne liste za mandat 2005-2008

Delovni predsednik je predstavil predlog novega vodstva SLOCOLD:

I. Predsednik:	mag. Andrej Kryžanowski
II. Podpredsedniki:	mag. Alida Rejec mag. Zoran Stojič dr. Andrej Širca
III. Izvršni odbor:	Veljko Flis Vinko Koren Branko Petrič Mojca Ravnikar - Turk dr. Branko Zadnik
IV. Nadzorni odbor:	Miran Komel Anton Koselj Alenka Pernaver
V. Častno razsodišče:	Danica Peček Dušan Rajh Dušan Somrak
VI. Finance:	Krešimir Kvaternik

Ad 8/ Volitve vodstva SLOCOLD za mandat 2005-2008

Podan je bil predlog da se o vodstvu društva glasuje javno in sicer najprej za predsednika, nato pa za vsa ostala mesta v paketu. Predlog je bil soglasno sprejet.

Mag. Andrej Kryžanowski je bil soglasno izvoljen za predsednika društva SLOCOLD.

Prav tako so se vsi udeleženci skupščine strinjali tudi s predlogom organov novega vodstva in ga soglasno izvolili.

Ad 9/ Predstavitev plana dela v letu 2005

Predsednik SLOCOLD je navedel glavna področja aktivnosti društva v letu 2005:

1. Organizacija letnega posvetovanja SLOCOLD
2. Sodelovanje z društvi vodarjev pri pripravi Kongresa o vodah 2005
3. Izdaja publikacij:
 - zbornik 7. posvetovanja SLOCOLD
 - izbor prispevkov članov društva v publikacijah ICOLD
4. Izid dveh števil "Velike pregrade"
5. SLOCOLD na internetu
6. Udeležba na 73. letnem srečanju ICOLD v Teheranu
7. Priprava prispevkov za 22. kongres ICOLD v Barceloni 2006
8. Knjiga velike pregrade v Sloveniji
9. Predstavniki SLOCOLD:
 - v "ad hoc" komiteju ICOLD
 - v strokovnih telesih EU Club
10. Strokovna ekskurzija

Ad 10/ Finančni načrt za leto 2005

G. Kvaternik je predstavil finančni načrt za leto 2005. Ta je priložen zapisniku.

Ad 11/ Diskusija in sprejem programa predsednika in finančnega načrta

Skupščina je soglasno sprejela plan dela in finančni načrt za leto 2005.

Ad 12/ Razno

Ga. Zakrajšek je apelirala na vodstvo društva, da pripravi pobudo za sprejem Pravilnika o posledicah porušitve pregrad. Potrebno bi bilo tudi novelirati osnutek pravilnika.

G. Smonkar je predlagal da se preveri usklajenost Pravilnika o posledicah porušitve pregrad z veljavno slovensko in evropsko zakonodajo. G. Godec je povedal da se v ta namen vzporedno uporablja Eurocode 8. Dr. Zadnik je odvrnil da noben Eurocode ne obravnava velikih pregrad in da se vodijo drugače kot ostale gradnje.

Ga. Brcar je podala predlog za organizacijo strokovne ekskurzije v Provanso. Izvršni odbor bo preučil pobudo.

13. skupščina SLOCOLD je bila zaključena ob 16⁰⁰.

priloge:

- finančno poročilo
- poročilo nadzornega odbora
- poročilo urednika glasila "Velike Pregrade"
- poročilo častnega razsodišča
- finančni načrt za leto 2005

Ljubljana 07.04.2005

zapisala:

Matija Brenčič,
Andrej Kryžanowski

overovatelj:

Živa Brcar
Dušan Rajh

OKROGLA MIZA – HE NA SPODNJI SAVI

V okviru društva SLOCOLD je bila 7. aprila 2005 organizirana okrogla miza z naslovom HE na spodnji Savi. Namen srečanja je bila predstavitev verige HE, pregled aktivnosti, ki tečejo na tem programu in težave, s katerimi se vpleteni soočajo.

Okroglo mizo je s pozdravom vseh prisotnih odprl predsednik SLOCOLDA mag. Andrej Kryžanowski. Spregovoril je o poslanstvu in usmeritvi društva, o namenu srečanja in uvod sklenil z zahvalo gostitelja letošnje okrogle mize, županu Občine Sevnica.

Govorniki na okrogli mizi so bili:

Kristjan Janc, župan Občine Sevnica.

Bogdan Barbič (HSE): Predstavitev projekta in projektne organiziranosti

Andrej Širca (IBE): Predstavitev načrtovane verige HE na Savi

Zoran Stojič (Imosgeateh): Družbena sprejemljivost gradnje HE na spodnji Savi

Franc Lipoglavšek, župan Občine Radeče

Olga Berčič Urbanc (NIB): Sistem odvodnje in čiščenja v povodju spodnje Save

G. Kristjan Janc nas je pozdravil kot gostitelj in kratko predstavil svojo občino. V nadaljevanju je govoril o aktivnostih projekta na regionalni ravni. Na občini so izbrali projektni pristop do nameravane gradnje hidroelektrarn. Pri tem sodelujejo z državo in HSE. Skrbijo za dobro informiranost prebivalstva. Govoril je tudi o pomanjkljivi infrastrukturi v občini, ki bi morala biti zgrajena že pred 15 – 20 leti, pa se je z izvedbo, namerno ali nenamerno, čakalo zaradi predvidene izgradnje HE. Za zaključek je izrazil ponos, da gradnjo verige vodi slovenska gradbena stroka.

G. Bogdan Barbič, direktor projekta Skupni podvig, je uvodoma poudaril pomembnost sodelovanja z lokalno skupnostjo in se zahvalil g. županu za konstruktivni dialog. Nato je spregovoril o organizaciji projekta in letošnjih planih.

Glavni udeleženci za vodenje gradnje verige HE na spodnji Savi so:

- RS MOP kot koncedent.
- HSE Skupni podvig kot koncesionar.
- Lokalna skupnost.

S strani lokalne skupnosti sodelujejo občine Sevnica, Krško in Brežice. Ustanovljeni so Odbor za HE na spodnji Savi in Komisije za spremljanje izgradnje posameznih HE.

G. Barbič med predavanjem

Skupni podvig je joint venture projekt, h kateremu so s podpisom pogodbe 15. maja 2003 pristopili direktorji Holdinga Slovenske elektrarne, Dravskih elektrarn Maribor, Savskih elektrarn Ljubljana, Soških elektrarn Nova Gorica in Termoelektrarne Brestanica. Projekt ima upravni odbor in direktorja projekta, poslovni načrt, transakcijski račun, kontrolo kvalitete, izdeluje poslovna poročila in ima lastno službo za stike z javnostjo. Skupni podvig zaposluje 30 ljudi.

Sistem vodenja projekta vsem partnericam pri gradnji omogoča optimalno sodelovanje in nadzor nad uporabo njihovih sredstev. Omogoča tudi združevanje kapitala in nalaganje prostih sredstev amortizacije. V projektu družbe pristopnice združujejo kadrovske in tehnološke potencialne, s TE Brestanica pa so tudi lokalno prisotne na območju verige.

Načrtovane aktivnosti za leto 2005 so:

- Zaključek gradbenih del na HE Boštanj in njene okolice.
- Začetek pripravljajalnih del na HE Blanca v novembru.

- Javna razgrnitev in obravnava prostorskega akta za HE Krško.
- Izdelava študij za HE Brežice.

Terminski plan izgradnje verige HE na spodnji Savi predvideva dokončanje ene HE vsake tri leta, zato mora delo potekati istočasno na štirih objektih. Dela na HE Boštanj so v okvirih termenskega plana, končni rok ni ogrožen. Na HE Blanca je trenutno na kritični poti sprejem državnega lokacijskega načrta. Na HE Krško je začetek del zaradi zahtevnejše gradnje predviden 15 – 18 mesecev prej glede na ostale stopnje verige. Aktivnosti na HE Brežice in Mokrice gredo po načrtih.

HE Boštanj: Letošnji cilji so izvedba vse projektne dokumentacije, začetek izdelave tehnične dokumentacije, zaključek upravnih postopkov (gradbeno dovoljenje za bazen), tehnični pregledi. Predviden je začetek obratovanja s posadko. Na kritični poti je izvedba bazena, jeseni je predviden začetek polnitve bazena, ki je pogoj za testiranje turbin. Dva agregata naj bi bila testirana še letos. Finančni cilj je zaključek projekta v okviru predvidenih sredstev. Sklenjenih je 99 % pogodb.

HE Blanca: Načrtovana je priprava mednarodnih razpisov za ključna dela, izdelava PGD in PZI za pripravljajalna dela in PZR za gradbeno pripravljajalna dela. Sprejeti je treba DLN.

HE Krško: V letošnjem letu je predvidena izdelava projektne dokumentacije, tehničnih podlog za DLN ter javna razgrnitev in sprejem DLN.

HE Brežice: V teku so študije vplivov HE na tehnološke sisteme NE Krško, poplavno varnost NEK, nevarnosti radioaktivnih izpustov in toplotnih vplivov. Na osnovi tega bodo definirani nadaljnji koraki. Naslednje leto je predvidena izdelava idejnih študij.

Dr. Andrej Širca je predstavil verigo HE na spodnji Savi v predstavitvi s podnaslovom Od nacionalne potrebe do lokalnih posegov.

Primarni energenti, ki se uporabljajo v Sloveniji so tekoča goriva, nuklearno gorivo, trdna goriva, zemeljski plin, hidroelektrična energija, drva in lesni ostanki ter drugi viri. Hidroelektrična energija pokriva 4.2 % potreb po energiji. V strukturi proizvedene električne energije pokrivajo hidroelektrarne poleg termoelektrarn in jedrske elektrarne 29 %.

Rečni energetski potencial v Sloveniji je poleg manjših vodotokov porazdeljen med Savo z Ljubljnico, Dravo, Sočo z Idrijco, Muro in Kolpo. Od tega je od tehnično izrabljivega potenciala izrabljen potencial Drave v celoti, Save v 13 % deležu, Soče v 34 % in manjših vodotokov v 25 %. Mura in Kolpa sta v celoti neizkoriščeni.

Neizkoriščeni del Save je razdeljen na odseke I. (HE Vrholovo – HE Mokrice), II. (HE Ježica – HE Ponoviče) in III. (HE Renke – HE Suhadol). Predvidena letna proizvodnja odsekov je 902.5, 615.0 in 346.0 GWh.

Načrtovanje HE na Savi je utemeljeno s strateškimi opredelitvami in Nacionalnem energetskem programu.

Med strateške opredelitve štejemo pridobivanje energije iz obnovljivih virov, prednostno oskrbo iz obnovljivih virov, prednost okoljevarstveno manj spornim virom, dolgoročno povečan delež HE v skupni proizvodnji in na sami Savi prioriteta izgradnja HE na spodnji Savi in obnovo HE na zgornji Savi (Medvode, Moste). Nacionalni energetski program predvideva izgradnjo HE na spodnji Savi v obdobju do 2018.

Naložba bo imela pozitivne posledice tako pri upravljanju z okoljem, kot gospodarske in proračunske. Večja bo urejenost vodnega režima, izvedene bodo vodnogospodarske ureditve vodotokov, povečana bo zaščita naselij in kulturnih površin pred škodljivim delovanjem voda. Pretežni del investicije bodo realizirala slovenska podjetja, kar bo pripomoglo k ohranjanju konkurenčnosti slovenske industrije in gradbeništva in k zagotavljanju novih delovnih mest. Z izvajanjem investicije se povečajo davčni in drugi prihodki.

Stroški in koristi investicije se presoja z vidika koncesionarja (HSE), koncedenta (RS) in s širšega družbenega vidika. Vir dohodka koncesionarja sta prodaja energije in sistemskih storitev, iz česar bo financiral energetski del infrastrukturnih vlaganj in proizvodne stroške. Finančni odliv mu bosta predstavljala koncesijska dajatev in davek na dobiček, ki bosta istočasno dohodek koncedenta, iz česar bo financiral infrastrukturni del investicije in proizvodne stroške. S širšega družbenega vidika dobimo za strošek celotne investicije poleg prodaje energije in sistemskih storitev kot neposrednega produkta še boljšo energetsko oskrbo, večjo izkoriščenost domačih virov energije, urejenost voda, možnosti zaposlitve in izobraževanja, povečanje davčnih in nedavčnih prihodkov ter pozitiven vpliv na splošni gospodarski razvoj.

Največji vpliv prisotnosti HE v lokalnem okolju predstavlja zaježitev vodotoka in s tem povezana zasedba prostora in povečanje volumna vodnega telesa. Zaradi gradnje HE bodo v vplivnem področju nujni tudi nekateri sanacijski posegi. Bazeni Boštanj, Blanca in Krško bodo ostali v okviru sedanje struge vodotoka razen na območju natokov in iztokov neposredno gor in dolvodno od objektov HE. Volumni vode v strugi Save na območju bazenov se v naravnem stanju pri srednjem pretoku gibljejo okoli $2 \times 10^6 \text{ m}^3$, v primeru stoletnega pretoka (Q_{100}) pa med 10 in $15 \times 10^6 \text{ m}^3$. Volumni predvidenih akumulacij so med 8.5 in $10.5 \times 10^6 \text{ m}^3$. Spremembe volumnov akumulacij med obratovanjem bodo med 1.0 in $1.4 \times 10^6 \text{ m}^3$. Obseg zasedbe prostora za akumulaciji Brežice in Mokrice še ni določen. V vseh primerih so volumni bazenov manjši od volumnov v vodotoku v primeru stoletnega pretoka. V vplivnih področjih bazenov bo treba sanirati oziroma omiliti vplive zaježitve na podtalnico, kmetijske površine, objekte in infrastrukturo.

Na širšem področju bazenov bodo izvedeni tudi dodatni posegi z namenom zaščite pred škodljivim delovanjem voda in dvigom standarda komunalnih in drugih ureditev. Pred skodo s strani visokih voda se ščiti naselja ali posamezne objekte, ceste in železnico ter ostalo infrastrukturo. Neposredna posledica izgradnje akumulacij je tudi večja poplavna varnost kmetijskih zemljišč. Izvedeni bodo tudi dodatni mostovi preko

vodotokov, izboljšave komunalne infrastrukture, izvedeno bo namakanje in komasacije zemljišč.

V splošnem lahko ugotovimo, da sta izvedba (HE Boštanj) in načrtovanje (HE Blanca, HE Krško) spodnjeseavske verige HE v polnem teku. Večjih časovnih zamud zaenkrat ni, vendar izkušnje kažejo, da je treba načrtovanje začeti vsaj 3 – 4 leta pred začetkom izvedbe, namesto sedanjih dveh, kar bi bilo treba upoštevati predvsem pri stopnjah HE Brežice in HE Mokrice. Projektanti pogrešajo tudi bolj usklajen in odločnejši nastop države kot investitorja infrastrukturnih ureditev.

Mag. Zoran Stojič je predstavil izkušnje z družbeno sprejemljivostjo gradnje vodnih zadrževalnikov. Družbena sprejemljivost pomeni odnos javnosti do predlaganega projekta. V zadnjem času postaja družbena sprejemljivost odločujoča za realizacijo velikih družbenih in infrastrukturnih projektov. Družbena sprejemljivost se določa preko komponent sprejemljivosti. Komponente sprejemljivosti v primeru gradnje hidroelektrarne so:

- Celovita ureditev povodja. Pomeni skupek vseh s projektom postavljenih si ciljev. S tem predstavlja najpomembnejši parameter.
- Pojav in izračun eksternih – neporavnanih stroškov. To so posledice posega, ki nastanejo pri tretjih osebah.
- Povečanje zaposlenosti v regiji.

G. Franc Lipoglavšek je predstavil sodelovanje že obstoječe HE Vrhovo in lokalne skupnosti - Občine Radeče.

S finančne plati je opozoril na nepoštenost koncesijske dajatve na posameznih HE. HE Vrhovo je dolžna odvajati koncesijsko dajatev v višini 7 %, HE Boštanj pa 10 % dohodka.

Z okoljskega vidika je izpostavil več vprašanj, ki so se s časom pojavila: problem prestreženih odpadkov, usedlin, oporečnost vode v Savi. HE Vrhovo kot čelna elektrarna nujno prepreže največ odpadkov ki so bili odvrženi v vodotok gorvodno, istočasno se v bazenu odloži največ usedlin. Ti problemi bodo na dolvodnih elektrarnah veliko manjši, reševanje pa zaenkrat ostaja povsem na plečih občine Radeče. Odgovora na vprašanje o toksičnosti odpadkov še vedno ni. Usedalniki proda na Savi in Sopotni nikoli niso bili izvedeni. Nujen bo dogovor o načinu odlaganja predvsem usedlin na nivoju verige. Spodnje vrhovsko polje se namaka s savsko vodo. Vprašanje neoporečnosti vode za ta namen ostaja odprto.

Opozoril je tudi na spremembe hidrološkega režima v porečju in nizko stopnjo varnosti pred visokimi vodami. Porečje Savinje se je v zadnjem času v pretežni meri uredilo, s čimer so konice visokovodnih valov postale hitrejše. Med visoko vodo leta 1990 so bile zaščitne ureditve presežene za več kot 1.0 m.

Dr. Olga Berčič Urbanc je opozorila na projekt izgradnje sistema odvodnje in čiščenja v povodju spodnje Save (Sevnica, Krško, Brežice), ki spada med glavne izvedbene cilje v letu 2005 podprograma izboljšanje stanja okolja v okviru programa Varovanja

okolja in naravne dediščine MOP. Za izgradnjo sistema je bil v letu 2002 sklenjen finančni memorandum med Evropsko komisijo in Vlado Republike Slovenije za sredstva ISPA.

Na območju bazena Blanca je predvidena CČN Sevnica. Predvidena je pridobitev gradbenega dovoljenja zanjo do konca leta 2005.

Okroglo mizo je zaključil predsednik društva mag. Kryžanowski z zahvalo vsem predavateljem za njihove prispevke.

Tekst: Matija Brenčič, Andrej Kryžanowski
Slika: Andrej Širca

EKSKURZIJA SLOCOLD V MAKEDONIJO – PRVO OBVESTILO

Vljudno Vas vabim, da se udeležite naše tradicionalne letne ekskurzije – ogleda inštituta IZIIS v Skopju in pregrad Kozjak in Mavrovo, ki bo organizirana s pomočjo kolegov iz Makedonije:

Termin ekskurzije načrtujemo v oktobru, predvidoma 14. do 19. oktobra. Odhod iz Ljubljane bo v petek, 14. okt. v popoldanskih urah, z avtobusom, s prihodom v Ohrid v jutranjih urah. V soboto in nedeljo je predviden ogled turističnih znamenitosti Ohrida in okolice. V ponedeljek, 17. okt. je predviden ogled pregrad Mavrovo in Kozjak na poti v Skopje. V torek, 18. okt. je predviden obisk IZIIS in odhod proti Ljubljani. Prihod v Ljubljano načrtujemo v jutranjih urah, v sredo 19. okt.

Stroški prevozov in deloma nočitev (polpenzion) bodo pokriti iz sredstev SLOCOLD – predvidena je soudeležba, ki naj ne bi presegala 30.000 SIT po udeležencu. Zaradi izvedbe potrebnih rezervacij Vas prosim, da potrdite udeležbo **najkasneje do 9. septembra 2005** na naslov: andrej.kryzanowski@gov.si (tel.: 041/762-843) ali pismeno na naslov društva (SLOCOLD, Hajdrihova 4, 1000 Ljubljana – s pripisom: ekskurzija 05). Zaradi zahtev organizacije Vas prosim za čimprejšnjo potrditev udeležbe. Vljudno vabljeni!

predsednik SLOCOLD

mag. Andrej Kryžanowski